

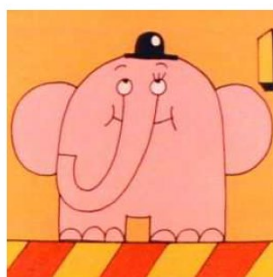
Ta kommando!

Trots de senaste årens stora fokus på ökad säkerhet ser vi inte någon positiv trend för en bättre arbetsmiljö. En av fyra arbetsgivare inom byggbranschen anser att de inte skulle överleva utan att fuska med regelverken (ur Arbetsmiljöverkets intervjuundersökning 2017). Det är till och med så illa att dödsolyckorna ökar, från 10 (2017) till 14 personer (2018). Till det kommer nästan lika många utlandsstationerad personal.

Svensk Grundläggnings statistik av tillbud och olyckor står också och stampar, låga siffror verkar vara mer beroende av omständigheter och tillfälligheter än ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Och detta trots att vi utbildar våra yrkesmän, säkerhetsföreskrifter är på plats liksom möjligheten att använda rätt produkter och ge rätt förutsättningar.

Är det elefanten i rummet som ställer till det?

Allas ansvar = Ingens ansvar

Utan att göra någon djupare analys kan vi plocka några lågt hängande frukter. Byggnadsarbetaren pekar på - tidspress, stress, dålig planering, språkförbistring, splittrade arbetsplatser och oseriösa företag. Vi fyller på med - okunskap, rädsla att tappa jobb, machoattityder, brist på erfarenhetsåterföring och LPP tradition (löses på plats).

Bakgrund

Vi tre är aktiva inom Svensk Grundläggning. Tillsammans representerar vi en central och avgörande del i byggprocessen. Utifrån vår samlade erfarenhet hoppas och tror vi kunna påminna om och lyfta fram betydelsen av ett genomtänkt syn- och förhållningsätt, genom hela grundläggningsprocessen, som en del i en mer positiv utveckling. Självklara uppmaningar men tyvärr alldeles för sällan tillämpade, till hela branschens, till dig, för att våga ta kommando!

Är något påstående aktuellt för dig?

"Bygg säkert och med förtroende, eller inte alls."

"Projektering är en uppskattning av osäkerheter, inte ett underlag för att jaga ansvar."

"Utan godkänd och vidmakthållen arbetsplattform sker ingen grundläggning."

Vi hoppas att du känner dig bekväm, förstår vad vi menar och gärna tar orden i din mun. Om det inte alltid känns så enkelt så delar vi den synen. Därför behöver vi din hjälp för att skapa en större medvetenhet om det gemensamma ansvaret för en säker arbetsplats. Du kan själv bidra genom att i din professionella vardag jobba för en ökad förståelse för - förutsättningar, respekt och kompetens - mellan aktörerna beställare, konsult och entreprenör. Om vi dessutom skapar en bra kommunikation med operatörerna, de som hanterar de för projektet helt avgörande resurserna - grundläggningsmaskinerna - kan vi tillsammans utträta under(grund)verk.

Byggherrens syn

En byggherre behöver ett säkert och hållbart projekt. Inte att få sin produkt billigt och snabbt om det sker på bekostnad av arbetsmiljön. Bygget tillhör sällan kärnverksamheten, särskilt inte grundläggningen, är kanske bara ett nödvändigt ont för att starta verksamheten och byggherrar är ofta väldigt känslig för störningar.

Byggherrens förväntningar på konsulten är att få relevant kunskap, en genomtänkt riskhantering och ett trovärdigt och ömsesidigt förtroende. Konsulten ska vara byggherrens kompetens i alla frågor som rör grundläggningen, projektering och riskhantering och lämna löpande information. Vara ett aktivt stöd och vid behov ifrågasätta antaganden, lösningar och utförande.

Entreprenören ska utföra och fullfölja arbetet enligt kontraktet. Säkert, utan störningar, lojaliteten ska vara ömsesidig. Säkerheten ska gå före allt, inte vara konkurrensutsatt utan börja gälla redan i anbudsskedet – för båda parter. Det innebär att:

- byggherren ska ge rätt förutsättningar
- entreprenören ska genomföra jobbet med god säkerhetskultur.

Konsultens syn

I geoteknik finns ett antal osäkerheter. Vi baserar våra modeller på en relativt liten mängd data, i alla fall jämfört med andra konstruktionsämnen. Det enda vi egentligen kan vara helt säkra på är att det inte kommer se ut precis som det har antagits. En geoteknisk modell/tolkning är just det – en tolkning. Det kommer alltid att

ske avvikelser och det är helt normalt. Om den föreslagna lösningen är säkrare men "för dyr", kan vi erbjuda rollen som rådgivare, bli en "Trusted advisor".

Hur kan vi bli tydligare med detta och hur kan vi hantera dessa osäkerheter på ett sätt så att inte arbetsmiljön blir en bricka i ett ekonomiskt spel?

Jo – genom att "nyktert konstatera" att det finns osäkerheter och att vi gemensamt kan lösa detta genom dialog och samarbete.

Och hur löser vi uppkomna problem rent praktiskt? Genom samarbete, entreprenör och konsult. Som sannolikt resulterar i om projekteringar, kompletteringar och anpassningar på plats.

Är då detta något speciellt? Nej, egentligen inte. Men trots att det troligtvis är självklart för de flesta hos er lyssnare i publiken måste vi påminna oss om att:

- det är inget konstigt inom geoteknisk projektering med avvikelser, som behöver hanteras i produktionen och
- det måste vi geotekniker vara tydliga med, samt
- påtala att vi finns med i projektet även efter att handlingarna levererats.

Entreprenörens syn

Yrkesarbetarens arbetsmiljö på arbetsplatsen är helt central. En säker grundläggning kräver:

- Rätt förutsättningar från beställaren från underlag genom hela utförandet
- Avropstider, arbetsberedning, startmöten i samverkan med BAS-P och BAS-U
- Anpassade och bäriga arbetsområden och arbetsytor för personalen och maskiner, med en korrekt konstruerad arbetsplattform
- Säkerhetsavstånd både på arbetsplats och för tredje man
- Konkurrensneutral arbetsmiljö
- Inga spekulationer kring mängder, metoder, tider och risker
- Balanserade villkor och risker mellan parterna för en optimerad riskfördelning

Slutord – Visa Branschkurage

Avslutningsvis att ta med och fundera på till oss alla.

Vilka värderingar står du, vi, branschen för?

Vilka skillnader i attityder, kultur och förväntningar finns mellan generationerna och vad betyder det för vår framtida roll i byggindustrin?

Vilket företag vill du jobba på, vill du lämna efter ditt värv?

Säker arbetsmiljö – vad krävs

Byggherren

- Ta ansvar
- Ge rätt förutsättningar
- Konkurrensutsätt inte arbetsmiljön

Konsulten

- Ta ansvar – ta plats
- Kompetens
- Integritet

Entreprenören

- Genomför kontrakten
- Säkerhet
- Utökad lojalitet avseende arbetsmiljö

Alla parter har ansvar för arbetsmiljön!